

УДК 37.015.3:159.942:371.13:37.091.33
DOI <https://doi.org/10.30970/PS.2025.23.16>

РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ВИКЛАДАЧА У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА

Анетта Омельченко

*Бердянський державний педагогічний університет
вул. Жуковського, 55А, м. Запоріжжя, Україна, 69063
e-mail: omelchenkoanetta@gmail.com*

Маргарита Панченко

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова 9, м. Київ, Україна, 01601
e-mail: margaritapanchenko38@gmail.com*

Ольга Сидоренко

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова 9, м. Київ, Україна, 01601
e-mail: OlgaBorisoUA@gmail.com*

Дана стаття присвячена визначенню ролі емоційного інтелекту в ефективному викладанні, формуванні позитивного середовища. Емоційний інтелект вважається одним з найважливіших характеристик викладача, який має позитивний вплив на учнів. Нещодавні дослідження щодо ефективності вчителів перейшли з акценту на опануванні змістом і розробкою плану уроку на визначення переконань вчителя та емоційної саморегуляції, необхідних для ефективного викладання та навчання учнів.

В ході дослідження було визначено як емоційний інтелект викладача впливає на їх навчальну практику, залучення учнів і загальний клімат у класі. Було показано, що викладачі, які мають кращі навички сприйняття, розуміння, вираження, управління та регулювання емоцій демонструють більший рівень своєї ефективності. Емоційний інтелект викладачів позитивно впливає на ефективність роботи викладача. Наявність викладачів, які здатні сприймати емоції та керувати ними, сприятиме особистому розвитку учнів, а також створенню позитивного та саморегулюючого навчального середовища.

Наукові результати підтверджують здатність викладача розвивати емоційний інтелект для ефективної роботи та свідчить про те, що для досягнення успіху в складних і вимогливих освітніх умовах викладачі повинні розвивати необхідні емоційні навички для формування навчального середовища, підвищення ефективності навчального процесу. В статті висвітлені компоненти емоційного інтелекту, яка включає здатність сприймати, розуміти та регулювати емоції, а також ефективно використовувати їх. Показано, що ефективність викладання пов'язана зі стосунками між викладачем та учнем, стратегіями управління класом і мотивацією учнів.

Отже, отримані дані вказують на велику роль емоційного інтелекту у розвитку позитивних стосунків між учителем і учнем, покращенні якості навчання та створенні оптимального середовища в класі. Викладачі, які мають високий рівень емоційного інтелекту, як правило, можуть створювати сприятливе навчальне середовище, ефективно керують поведінкою учнів і емпатично реагують на емоційні їх потреби.

Ключові слова: психологічний клімат, емоційний інтелект, освітній процес, професійна компетентність викладача, педагогічна майстерність, психологічне благополуччя, емоційна стабільність, ресурсність.

Актуальність проблеми. В наш час велику перевагу мають професіонали із високим рівнем особистих навичок. Сучасні професіонали повинні мати академічні та технічні навички, вміти працювати в команді, добре керувати власними емоціями, добре спілкуватися та адаптуватися до змін [1; 2; 3]. Саме тому необхідно розвивати професійну компетентність, емоційний інтелект та його складові, такі як емоційну самосвідомість, самооцінку, саморегуляцію та прагнення докладати зусиль для спільних досягнень. Людина повинна володіти такими здібностями, як здатність розвивати інших, розуміти, використовувати різноманітність і лідерство, вирішувати проблеми, які нав'язує сучасне суспільство [4; 5].

Дослідники вказують на те, що емоційний інтелект може мати істотний вплив на емоційну стабільність і ефективність роботи фахівців, і це справедливо для всіх професій, включаючи викладачів. Навчання є за своєю суттю емоційною діяльністю, яка головним чином зосереджена на розвитку визначених знань і здібностей [6].

В наш час доведено, що умови праці для викладачів є складними та можуть призводити до емоційних спалахів або невдачі вчителів, емоційного страждання, невдоволення, емоційної поведінки. Дослідження показують, що відсутність позитивних емоцій, велика кількість негативних коментарів викладача щодо студента викликають важку поведінку учнів, впливаючи на їхню мотивацію [5].

Саме емоційний інтелект має вирішальну роль в ефективному викладанні, оскільки впливає на те, як викладачі взаємодіють з учнями, будують стосунки та керують динамікою класу. Вчителі з високим емоційним інтелектом, які демонструють емпатію, саморегуляцію та соціальні навички, можуть допомогти у створенні сприятливого навчального середовища. Це дозволяє змінити ставлення та дії учнів, покращити їхню готовність до навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В дослідженнях Brackett, Kozlovskiy, Bernarto, Halimi вивчається роль емоційного інтелекту в ефективному викладанні. Турко, Rahman, Landberg & Partsch, Mebert, Prib визначають стратегії для педагогів, щоб розвивати емоційний інтелект, щоб покращити свою педагогічну практику. В роботах Husk & Lewis, Halimi, Rahman, вивчається вплив емоційного інтелекту на взаємодію з учнями, підвищення їх мотивації вчитися.

Мета статті – визначення й обґрунтування ролі емоційного інтелекту викладача у формуванні позитивного середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. В наш час науковців все більше цікавить питання розуміння важливості емоційного інтелекту в навчанні. Особистість викладача має потенціал створити атмосферу навчання, яка може або стимулювати, або перешкоджати навчанню учня.

Роль викладача полягає в тому, щоб мотивувати учнів проявляти інтерес до навчання. У результаті, щоб активно служити мотиватором, вчитель повинен набути різноманітних рис. Підвищення професійних якостей, які можуть продемонструвати майстерне володіння змістом або інформацією, є однією з речей, які викладачі можуть зробити, щоб грати активнішу роль мотиваторів. Для цього викладачі повинні отримати багато знань і продовжувати навчатися за допомогою різноманітних засобів та джерел, що стосуються їхньої професії [5].

Велика увага щодо підготовки висококваліфікованих викладачів приділяється в багатьох країнах світу [7–11]. Розвиток професійної компетентності викладачів допомагає формуванню емоційного інтелекту, створенню позитивного освітнього середовища в сучасному освітньому процесі, з його розмаїттям культур і соціально-економічних контекстів.

Емоційний інтелект характеризується як здатність до надійної та ефективної обробки емоційної інформації. Емоційний інтелект викладача – це його здатність усвідомлювати власні емоції, регулювати їх, розуміти інших та впливати на їх емоції. Здатність до більшої самотивації та здатність розуміти свій особистий емоційний стан є важливішими, ніж емоції інших [5].

Емоційний інтелект безпосередньо впливає на взаємодію викладачів з учнями, колегами та батьками. Викладачі, які мають високий рівень емоційного інтелекту краще розуміють свої емоції, а також емоції своїх учнів і керують ними. Це призводить до покращення навичок спілкування, емпатії та побудови стосунків, які є важливими для створення позитивного клімату в класі [12]. Коли педагоги емоційно розумні, вони здатні встановити довіру та взаєморозуміння з учнями, ефективно керувати складними ситуаціями та створити безпечне та сприятливе навчальне середовище.

Розвиток особистості фахівця-викладача відбувається в умовах постійної трансформації, яка передбачає внутрішню активність і дозволяє вийти за межі встановлених стандартів, усвідомити своє розуміння змісту, мети власної діяльності.

У формуванні поняття «професійного розвитку» є певні фактори, які впливають на особистісне рішення викладача, стимулюють його до розвитку вищого рівня професіоналізму [13; 14].

Iqbal виділив складові професійного розвитку компетентності за напрямками науково-педагогічної діяльності [15]:

- *науково-предметний* (проведення занять: відкритих, у тому числі для перевірки сформованості базових, загальнопрофесійних та спеціально-професійних компетентностей; мікрозанять, де зосереджена увага приділяється типам завдань, методиці навчання),
- *науково-педагогічний* (формування загальнопрофесійної компетентності (навчально-методичної, професійно-психологічної, організаційної тощо),
- *культурно-просвітницький* (соціально-комунікативна компетентність, уміння створювати та підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі; загальні особистісні якості: моральні, громадянські, особистісні, психологічні).

Ще одними із важливих аспектів формування компетентності є управління стресом і адаптація до мінливих умов вимоги [16; 17]. Викладачі, які мають високий рівень резильєнтності можуть розвиватися при будь-яких умовах, подіях та критичних ситуаціях і підтримувати емоційну регуляцію та міжособистісну взаємодію.

Велике значення має вміння володіння власними емоціями. Роль емоцій у міжособистісних процесах різноманітна. Емоції не тільки створюють перше враження про людину, але й певним чином впливають на людину, яка є суб'єктом сприйняття емоцій, сприймаючи емоційні стани та переживання інших людей. Емоції є експресивними, і як такі вони беруть участь у встановленні, підтримці та розвитку зв'язків з іншими людьми, коли ми спілкуємося та впливаємо на них.

Показана необхідність розвитку індивідуальних антистресових навичок, вміння контролю прояву емоцій на основі критичного аналізу ситуації, вміння не випускати негативні емоції на інших людей [18]. Крім того, велике значення для формування позитивного освітнього середовища є педагогічна майстерність викладача, рівень емпатії та розуміння потреб учнів. Формування емоційного інтелекту полягає в умінні вчителя встановлювати емоційний контакт з учнями, створювати в класі атмосферу взаєморозуміння і довіри, розуміти почуття і думки учнів. Завдяки емоційному інтелекту стає можливим тримати власний психічно-емоційний стан, тобто власні емоційні проблеми, поза колективом і не виражати їх у професійній діяльності. Це дозволяє викладачам досліджувати та проєктувати власну діяльність, мислити та діяти у своїй сфері знань, не

піддаючись впливу волі інших чи обставин, приймати самостійні рішення, розробляти індивідуальні стратегії [19].

Психологічна допомога може сприяти формуванню цих навичок, тренуючи взаємодію з різними групами людей і розвиваючи емпатійне сприйняття [20; 21]. У своїх дослідженнях Турко (2024) вказує на необхідність розвитку та формування якостей емоційного інтелекту [22]. Цьому процесу допомагають педагогічні стратегії:

– *Відкритість для нового досвіду*. Це постійне розширення рольового простору кожного учня через участь у різноманітних видах діяльності, надання можливостей для творчої самореалізації.

– *Внутрішня свобода*. При його проєктуванні необхідно постійно створювати ситуації, в яких учні мають можливість вибору в навчальній і позаурочній діяльності, що допомагає розвивати інтерес до пізнання, особистої відповідальності, самооцінки.

– *Емоційна стабільність, стресостійкість*. Велику роль визначено вмінню здійснювати емоційний обмін під час спілкування, вмінню відчувати почуття інших, допомагати іншим і собі в складних ситуаціях. Проблема формування емоційної культури особистості та розвитку емпатії є одним із найважливіших завдань для всіх педагогів сучасності.

– *Адекватна самооцінка*. Неодмінним елементом успішності учня в школі є розвиток достатньої позитивної самооцінки, інакше кажучи, позитивного мислення. Учні, які впевнені у своїй здатності виконати поставлене завдання, набагато швидше засвоюють новий матеріал і мають вищу продуктивність, ніж учні, які не впевнені у своїх силах.

– *Рефлексивність та спонтанність*. Однією зі стратегій розвитку цих якостей є залучення учнів до процесу самоаналізу. Рефлексія відбувається на рівні усвідомлення психічних процесів, засобів оптимізації пізнавальної діяльності, аналізу моральних вчинків і соціальних ролей, створюючи тим самим сприятливі умови для самореалізації особистості [22].

Однією з основних характеристик викладача є його професійна компетентність, яка включає здатність швидко орієнтуватися у прогресі та змінах умов професійної діяльності [23].

Сьогодні вчителі повинні визнати, що стабільна система цінностей дозволяє людям жити змістовним і продуктивним життям. Встановлені цінності та кодекси поведінки надають людині впевненості та дозволяють їй критично осмислювати свої цінності з метою подальшого розвитку та формування своєї ідентичності. Варто зазначити, що освіта сучасності характеризується пошуком нових підходів до вирішення проблем, що виникають у зв'язку з викликами сучасності. Головним завданням сучасної школи є розвиток гармонійної, духовно багатой та національно свідомої особистості [23].

Розвиток емоційного інтелекту викладачів має численні переваги як для самих педагогів, так і для їхніх учнів. Деякі з ключових переваг були виділені в роботах Brackett [12] та Todmal [24]:

1. *Покращені стосунки між викладачами та студентам*. Викладачі, які мають високий рівень емоційного інтелекту більш підготовлені для побудови позитивних і змістовних стосунків зі своїми учнями. Вони здатні розуміти та реагувати на емоції та потреби своїх вихованців, створюючи безпечне та сприятливе середовище в класі, де учні відчувають, що їх цінують і розуміють. Такі позитивні стосунки між викладачем і учнями можуть сприяти покращенню залученості студентів, їх мотивації та успішності.

2. *Ефективне управління класом*. Емоційний інтелект допомагає педагогам ефективно керувати динамікою класу, включаючи складну поведінку та конфлікти між учнями. Педагоги з високим емоційним інтелектом здатні регулювати власні емоції та реагувати на складні ситуації спокійно та конструктивно. Це може допомогти запобігти та впоратися

з перебоями в класі, створивши більш цілеспрямоване та продуктивне навчальне середовище.

3. *Покращене соціально-емоційне навчання.* Соціально-емоційне навчання є важливим аспектом освіти, який сприяє розвитку соціальних навичок, емоційної обізнаності та саморегуляції в учнів. Викладачі з високим емоційним інтелектом краще можуть моделювати та навчати, інтегруючи соціально-емоційне навчання у свою практику викладання. Це може призвести до покращення соціально-емоційних навичок учнів, таких як самосвідомість, емпатія та відповідальне прийняття рішень.

4. *Зменшення стресу та вигорання.* Викладачі з високим емоційним інтелектом краще вміють керувати власними емоціями, справлятися зі стресом і запобігати вигоранню. Вони здатні розпізнавати та задовольняти власні емоційні потреби, що може призвести до покращення добробуту та задоволення від роботи. Коли викладачі піклуються про власний емоційний добробут, вони краще здатні підтримувати емоційні потреби своїх учнів.

5. *Викладання з урахуванням культурних особливостей.* Викладачі з високим емоційним інтелектом здатні бути чутливими до культурних відмінностей своїх учнів, розпізнавати їхні емоції та потреби та реагувати відповідно до культурних особливостей. Це може допомогти створити інклюзивне середовище в класі, де всі учні відчуватимуть повагу, цінність і участь.

Було встановлено, що викладачі з високим емоційним інтелектом перевершують своїх колег-однолітків, вони мають сильні соціальні навички та високий рівень емпатії. Як результат, вони добре ладнають з усіма на своїх робочих місцях [6; 25]. Вчителі, які вправно оцінюють власні емоції, краще передають свої вимоги та більше стурбовані власними емоціями та емоціями інших, щоб досягти бажаних результатів, сприяючи підвищенню результативності з позитивним впливом на учнів. Дослідження свідчать про те, що на мотивацію учнів до академічного навчання позитивно впливає емоційний інтелект викладачів. Результати роботи Rahman et al., 2024 [5] показали, що на мотивацію студентів до академічного навчання безпосередньо впливають такі складові емоційного інтелекту, як емоційна самосвідомість, саморегуляція, самомотивація, емпатія і соціальні навички викладачів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Емоційний інтелект відіграє вирішальну роль в ефективному навчанні. Культивування емоційного інтелекту в педагогів може призвести до покращення стосунків між викладачами та учнями, ефективного управління класом, покращення соціально-емоційного навчання, зменшення стресу та вигорання. Практикуючи стратегії розвитку емоційного інтелекту, педагоги можуть створити позитивне навчальне середовище, де учні відчуватимуть підтримку, розуміння та цінність. Вчителі з високим емоційним інтелектом, які демонструють емпатію, саморегуляцію та соціальні навички, забезпечують сприятливе, захоплююче навчальне середовище. Крім того, це може сприяти соціально-емоційному розвитку учнів і загальному добробуту, змінити ставлення та дії учнів, підвищуючи їхнє бажання вчитися.

Список використаної літератури

1. Kovalchuk V., Prylepa I., Chubrei O., Marynchenko I., Opanasenko V., Marynchenko Y. Development of Emotional Intelligence of Future Teachers of Professional Training. *International Journal of Early Childhood Special Education*. 2022. Vol. 14(1). P. 39–51. <https://doi.org/10.9756/INT-JECSE/V14I1.221006>.
2. Drigas A., Papoutsis C., Skianis C. Being an Emotionally Intelligent Leader through the Nine-Layer Model of Emotional Intelligence – The Supporting Role of New Technologies. *Sustainability*. 2023. Vol. 15(10). P. 8103. <https://doi.org/10.3390/su15108103>.

3. Raeissi P., Zandian H., Mirzarahimy T., Delavari S., Moghadam T. Z., Rahimi G. Relationship between communication skills and emotional intelligence among nurses. *Nursing Management*. 2023. Vol. 30(4).
4. Chaidi I., Drigas A. Emotional intelligence and learning, and the role of ICTs. *Technium Social Sciences Journal*. 2022. Vol. 35. P. 56–78. <https://doi.org/10.47577/tssj.v35i1.7249>.
5. Rahman Md. H., Bin Amin M., Yusof M. F., Islam Md. A., Afrin S. Influence of teachers' emotional intelligence on students' motivation for academic learning: an empirical study on university students of Bangladesh. *Cogent Education*. 2024. Vol. 11(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2327752>.
6. Halimi F., AlShammari I., Navarro C. Emotional intelligence and academic achievement in higher education. *Journal of Applied Research in Higher Education*. 2020. Vol. 13(2). P. 485–503. <https://doi.org/10.1108/JARHE-11-2019-0286>.
7. Kruszewska A., Nazaruk S., Szewczyk K. Polish teachers of early education in the face of distance learning during the COVID-19 pandemic – the difficulties experienced and suggestions for the future, Education 3–13. *Research in Education*. 2020. Vol. 6(2). P. 21–39. <https://doi.org/10.18844/ijire.v6i2.4474>.
8. Kryshchanovych S., Bilyk O., Shayner H., Barabash O., Bondarenko V. Study of the Experience of the Formation of Professional Competence in Future Managers of Physical Education and Sports. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2021. Vol. 13(1Sup1). P. 162–176. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1Sup1/390>.
9. Kuchai O. V., Shinkaruk V. D., Bida O. A., Kuchai T. P. Current state of inclusive education in the countries of the European Union. *Educational space of Ukraine*. 2019. Vol. 1(17). P. 19–23. <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/esu/article/view/2581>.
10. Arora A. K., Srinivansan R. Impact of pandemic COVID-19 on the teaching-learning process: A study of higher education teachers. *Parabandhan: Indian Journal of Management*. 2020. Vol. 13(4). P. 43–56. <https://doi.org/10.17010/pijom/2020/v13i4/151825>.
11. Eliyana A., Ma'arif S., Muzakki. Job satisfaction and organizational commitment effect in the transformational leadership towards employee performance. *European Research on Management and Business Economics*. 2019. Vol. 25(3). P. 144–150. <https://doi.org/10.1016/j.iemeen.2019.05.001>.
12. Brackett M. A., Palomera R., Mojsa-Kaja J., Reyes M. R., Salovey P. Emotion regulation skills training enhances teacher well-being: A randomized controlled trial. *Emotion*. 2019. Vol. 19(2). P. 276–285.
13. Bernarto I., Bachtar D., Sudibjo N., Suryawan I. N., Purwanto A., Asbari M. Effect of transformational leadership, perceived organizational support, job satisfaction toward life satisfaction: Evidences from Indonesian teachers. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. Vol. 29 (3). P. 5495–5503. <http://serisc.org/journals/index.php/IJAST/article/view/6057>.
14. Kozlovskiy Y., Ievliev O., Mykytyuk O., Tiurina T., Say D. Características da formação da competência pedagógica de um professor universitário nos principais países do mundo. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*. 2022. Vol. 15(34). P. e17033. <https://doi.org/10.20952/revtee.v15i34.17033>.
15. Iqbal T. Teaching for Leadership, Innovation, and Creativity. *Learning Styles and Strategies for Management Students*. 2020. P. 199–218.
16. Landberg M., Partsch M. Perceptions on and attitudes towards lifelong learning in the educational system. *Social Sciences Humanities Open*. 2023. Vol. 8. P. 100534.
17. Mebert L., Barnes R., Dalley J., Gawarecki L., Ghazi-Nezami F., Shafer G., Slater J. Yezbick E. Fostering student engagement through a real-world, collaborative project across disciplines and institutions. *Higher Education Pedagogies*. 2020. Vol. 5. P. 30–51. <https://doi.org/10.1080/23752696.2020.1750306>.

18. Prib H. A., Beheza L. E., Markova M. V., Raievska Y. M., Lapinska T. V., Markov A. R. Psycho-Emotional Burnout of the Personality in the Conditions of War. *Journal of Intellectual Disability – Diagnosis and Treatment*. 2023. Vol. 11(1). Vol. 36–46. <https://doi.org/10.6000/2292-2598.2023.11.01.5>.
19. Wang X. (2023) Exploring positive teacher-student relationships: the synergy of teacher mindfulness and emotional intelligence. *Front. Psychol.* 2023. Vol. 14. P. 1301786. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1301786>.
20. Boyle C., Barrellb C., Allenb K.-A., She L. Primary and secondary pre-service teachers' attitudes towards inclusive education. *Heliyon*. 2023. Vol. 9. P. e22328. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22328>.
21. Hossain A. N. M. Z. Educational crisis of Rohingya refugee children in Bangladesh: Access, obstacles, and prospects to formal and non-formal education. *Heliyon*. 2023. Vol. 9. P. e18346. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e18346>.
22. Турко Б. Б. Вплив емоційного інтелекту вчителя на створення комфортного інклюзивного середовища в умовах війни. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2024. № 1 (3). С. 67–73. <https://orcid.org/0000-0001-6125-1098>.
23. Дрозд П. Г. Розвиток духовно-моральної самосвідомості педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. 2024. Том 1 № 3 (110). С. 35–44. <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2024-110-3-35-44>.
24. Todmal A., Rao G., Gagare K. The role of emotional intelligence in effective teaching and classroom management. *Eur. Chem Bull.* 2023. Vol. 12(1-B). P. 4859–4872. <https://doi.org/10.31838/ecb/2023.12.s1-B.479>.
25. Husk K. E., Lewis J. M. Higher degree of impostor characteristics relates to lower self-perceived teaching ability and emotional intelligence. *The Clinical Teacher*. 2023. <https://doi.org/10.1111/tct.13647>.

THE ROLE OF TEACHER'S EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE FORMATION OF A POSITIVE ENVIRONMENT

Anetta Omelchenko

*Berdiansk State Pedagogical University,
55A, Zhukovskoho str., Zaporizhzhia, Ukraine, 69063
e-mail: omelchenkoanetta@gmail.com*

Marharyta Panchenko

*Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine,
9, Pirogov str., Kyiv, Ukraine, 01601
e-mail: margaritapanchenko38@gmail.com*

Olga Sydorenko

*Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine,
9, Pirogov str., Kyiv, Ukraine, 01601
e-mail: OlgaBorisoUA@gmail.com*

This article is devoted to determining the role of emotional intelligence in effective teaching and the formation of a positive environment. Emotional intelligence is considered one of the most important characteristics of a teacher that has a positive impact on students. Recent research on teacher effectiveness

has shifted from focusing on content mastery and lesson plan development to identifying teacher beliefs and emotional self-regulation necessary for effective teaching and student learning.

The study identified how teachers' emotional intelligence affects their instructional practice, student engagement, and overall classroom climate. It has been shown that teachers who have better skills in perceiving, understanding, expressing, managing, and regulating emotions demonstrate a higher level of effectiveness. Teachers' emotional intelligence has a positive impact on teacher effectiveness. Having teachers who are able to perceive and manage emotions will contribute to the personal development of students as well as to the creation of a positive and self-regulating learning environment.

The scientific results confirm the ability of a teacher to develop emotional intelligence for effective work and indicate that in order to succeed in complex and demanding educational environments, teachers must develop the necessary emotional skills to shape the learning environment and increase the effectiveness of the educational process. The article highlights the structure of emotional intelligence, which includes the ability to perceive, understand and regulate emotions, as well as to use them effectively. It is shown that teaching effectiveness is related to the relationship between teacher and student, classroom management strategies and student motivation.

The findings indicate that emotional intelligence plays an important role in developing positive teacher-student relationships, improving learning outcomes, and creating an optimal classroom environment. Teachers who have a higher level of emotional intelligence are usually able to create a favorable learning environment, effectively manage student behavior, and empathically respond to their emotional needs.

Key words: psychological climate, emotional intelligence, educational process, professional competence of the teacher, pedagogical skills, psychological well-being, emotional stability, resourcefulness.